

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseria garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile neprimite nu se primeau. — Manuscrisurile nu se retrămisu.

Nr. 145.

Sâmbătă, 4 (16) Iulie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Iulie 1887 st. v., s'a început un nou abonamentu pe triluniul Iulie, August și Septembrie la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fășiei sub care au primitu diarul.

Domnii cari se voru abonă din nou să binevoescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Brașov, 3 Iulie 1887.

Imbătați de neașteptatele succese, ce le-au dobândit stăpânul lor la alegerile trecute diatale, — cu ce mijloce scimă prea bine — cei dela „Nemzet“ fantasază erăși de „unitatea cul-turei maghiare.“ „Cultura maghiară, dicu ei, va oferî locuitorilor acestei țeri mijlocele, ca să potă susține cu succes lupta lor pentru esistență folosindu-se de diferitele arme ale propriei con-servări.“

Aceste se potă ceti negru pe alb în Nr. 184 alu foiei maghiare tizsaiste.

Va să dică „cultura maghiară“ să facă po-sibilă „lupta pentru esistență“ și „conservarea propriei“ locuitorilor țerii. Ciudată pretențiune!

Foia jidano-maghiară a avut fără îndoială în vedere numai esistența și conservarea propriei individuală, nu și cea națională, căci „unitatea cul-turei“, ce o pretinde ea, nu admite lângă națiunea maghiară și alte națiuni.

Facendă abstracțiune der dela absurditatea ce stă în aceea de a pretinde dela individū ca să-și asigure esistența și conservarea propriei des-brăcându-se de totu ce constituie individualitatea sa, de limba, obiceiurile și cultura sa națională, vom produce ați cetitorilor noștri încă unul din miile de exemple, cari ne dovedesc cum scie să scutescă „cultura maghiară“ averea și libertatea individului.

În unul din numerii noștri trecuți ni s'a fost raportat din comuna Icelandul mare de pe Câmpia o „bravură culturală“ sêvșită de un proprietar ungaru de acolo față cu nnu bietu țeranu român.

„Cultivatul“ Unguru ceruse de repetite ori dela țeranul român să-i vîndă viia sa ce 'și-o cumpăraseră încă înainte cu 18 ani; țera-nul n'a voit să-și dea viia cu nici un prețu.

Țeranul nostru, ca om fără „cultură un-gurască“, n'a avut parte să fiă făcutu atentu că dreptul său de proprietate trebuia întabulat; proprietarului ungaru însă, sprijinitu de „cultura ungurască“, i-a datu mâna să afle despre acesta dela funcționarii unguri și deunădile într'o bună dimineață se pomeni bietul țeran român, că viia lui s'a întabulat pe numele proprietarului ungaru.

Cum s'a putut face lucrul acesta, nu se scie, destul că țeranul român fū deodată des-proprietăritu, rămânendū numai cu contractul de cumpărare-

Din întemplantă nu multu după acesta îi arse un obiectu proprietarului ungaru. Acesta a fost de ajuns, pentru ca elu cu „cultura“ sa să bantăscă pe țeranul desproprietăritu că a pus focul. Urmarea a fost, că gendarmii au țerit pe nenorocitul Român împreună cu unu

fiu alu său în temniță, rămând nevasta lui bol-navă și fără nici un ajutoru acasă.

Două luni de zile s'au totu citat martori, că dora-dora se va găsi vre-unul mincinos. O babă bătrână și bolnavă a fostu dusă chiar cu trăsura proprietarului ungaru la judecătoria, der se vede că fasiunea nu i-a fostu după placul noului „stăpân“ alu viei, căci sêmana femeia a trebuit să se întorcă pe jos.

În cele din urmă, nevinovații țeran au tre-buit să fiă puși în libertate. Ducendū-se la preotul lor, i-au spus ce au pățit: că pârca-labul i-a băgat într'o odaia și a început a i palmui, ca să spună de incendiu; pe fiul țe-ranului după ce i-a ferecatu mâinile în fier le-gându-lu fedeleșu, pârcalabul cu unu bêt de trestia l'a bătut peste cap, mână și picioră până ce s'a ostenit.

Așa s'a sfârșit un act de „cultură“ un-gurască care, după „Nemzet“, e menită a apêra esistența individului. Etă cum i s'a ușurat și asigurat esistența țeranului din vorbă prin „cul-tura“ ungurască: a fostu despoiatu mai ânteu de proprietate, apoi băgat în temniță cu fiu-sau pe nedrept, acolo maltratat și torturați amendo, cucuruzele le-au rămas nesăpate, er femeia ca-sei bolnavă în pat și copii plângendū acasă și neîngrijii.

Asta i „cultura“ cu care vrea să ne „feri-cescă“ stăpânirea ungurască? Ne 'ndoim că mă-caru între sêlbaticii din centrul Africii o ase-menea cultură ar mai pută găsi ați țerem.

Dér vomu mai reveni la acestu casu revol-tătoru.

Din afară.

O scrisore din St. Petersburg publicată de „Correspondența Politică“ dice, că guvernul rusu nu va modifica purtarea sa cu pri-legiul ultimelor evenimente bulgare. Elu va mântine atitudinea sa rezervată. Acum Rusia persistă a reclama retragerea regenților, disolvarea Sobraniei și nouă alegeri, a căroru in-dependență ar fi garantată. Cât pentru accep-tarea tronului bulgaru de către prințul de Co-burgu, acesta acceptare n'ar putea să aibă decăt unu caracteru platonice, Rusia fiindu greu dis-pusă să adereze la nisce combinațiuni, cari au de scop să instaleze sub ôrecare formă legală unu prințu la Sofia. Rusia va eși însă din ro-lul ei pasiv, când puterile aru recunosc ale-gerea făcută de Sobranie.

Campania pressei oficiose germane întreprinsă contra Rusiei și Franciei, con-tinuă cu aceeași violență.

Șeicul afganu Diemeleddin, actu-almente în Moscva, întebăt fiindu de unu cola-boratoru alu „Gazetei de Moscva“, a disu: „Am voit să vedu țera ce formăză unica speranță a 60 de milioane de Musulmani, cari așteptă cu ne-răbdare protecțiunea Rusiei și liberarea de sub jugul odios alu Englesilor sumeți și cruți.

Nu de multu a fostu condamnat în Lipsca unu spionu franceșu cu numele Klein. Unele foi franceze l'au laudat pe acesta, dicendū că a spionat din patriotismu. La acestă glo-rificare răspunde „Nordd. Allg. Ztg.“ dicendū: „Este o deplină perversiune a principiilor mo-rale în Francia, decă foile franceze nu se sfesc a lauda pa unu spionu plătitu cu bani — că-peta 200 franci pe lună — ca erou și martir. Din răboiul de independență americanu a fostu glorificat de Coopee unu spionu, der acestu om a spionat numai din iubire de patriă și n'a primit nicodată nici un ban, nici vr'un fa-vor. I-a fostu rezervat Franciei de a ridica pe unu spionu plătitu peste trepta ômenilor cinstiți și a-lu adora.“

În tonul acesta amăritu polemiză foile

germane contra Franciei. Din când în când însă îi mai dau câte un ghiold și Rusiei. Astfel „Kölnische Ztg.“, vorbindu de demons-trațiunile pentru Boulanger, dice că celor din Petersburg trebue să le fiă rușine de rătăcirea, ce-a comis o simțământul monarhicu în Rusia, simpatizandū cu generalul Boulanger.

Dér numita foia nu speră cu tôte astea că se va schimba politica rusescă. Lumea din afară, dice ea, desperază în posibilitatea său în voința Rusiei de a se rupe de partida francesă a re-vanșei și vede apropiindu-se timpul unui rês-boiu europen, vede Germania sângerandū pe câmpurile de bătaie, spre a păstra ceea ce a câștigat înaintea Parisului. Timpurile sunt se-riose, dice „Kölnische Ztg.“, de aceea puternici-lor din fruntea statelor ar trebui să le ser-vescă ca admoniare doveșile de nechibșuință, de destrêu și de poftă de resculare, ce le dau pur-tătorii ideii unei acțiuni comune a Franciei și Rusiei contra Germaniei.

În presă sêrbetorei naționale dela 14 Iulie a. c. liga Alsațo-lotaringianilor a fă-cutu cunoscutu că va face o manifestațiune în-aintea statuei de Strassburg în Parisu, der spre a da acestei manifestări unu caracteru mai gran-diosu ca în anul trecut, partida protestului va defila dinaintea statuei în cea mai profundă tă-cere. „Liniscea și demnitatea“, dice apelul, „o recomandăm camerașilor noștri, cum se cuvine fraților acelora, cari acasă la ei suferu pentru Francia“.

Șeful ligei patriotice Paul Deroulêde provocă pe membrii ei să se presinte la 3 ôre pe piața Concordiei, spre a face o demonstra-țiune în tăcere. Rochefortu provocă pe par-tisanii săi să se provadă cu fluere de signale, spre a fluera pe președintele republicei și pe miniștri când se voru arăta — Telegrama ce o primim astăzi ne spune într'adevăr, că s'a făcutu încercare din partea intransigenților spre a flu-era pe președintele republicei, der că demonstra-ția a fostu împedată de publicul cel mare.

„Wiener Allg. Ztg.“ dela 14 Iulie aduce scirea sensațională, că în urma unui consiliu fa-miliaru a hotăritu prințul de Coburg să refuze tronul bulgaru.

Cestiunea tronului bulgaru.

Diarele franceze, după cum era de prevê-đut, iau partea Rusiei în cestiunea alegerii principelui bulgaru. „République Française“ scrie:

Dacă ténêrul principe iubescă aventurile, bine face că primesce corôna ce i s'a oferit. Nu se espune la cine scie ce pericolu mare și într'o bună dimineață va pută scrie pe biletul său de vizită „ex-principe“ său pôte chiar „ex-rege alu Bulgariei.“

D'altmintearea puțin ne importă să scim ce va face ténêrul om. Pentru noi este importantu să cu-noscem atitudinea viitoare a Austriei. Dacă este ames-tecată în complot, dacă voiesce să-și rêsune pentru nenorocul vasalului său, alu regelui Milanu, atunci ces-tiunea pôte deveni serioasă. Dacă nu, atunci nu este decăt o glumă de carnaval în mijlocul verei, care nu va face pe Rusia să părăsescă distinsul său indife-rentismu.

Francia și Germania.

Articulul de fond alu lui „Pester Lloyd“ dela 13 Iulie n., edițiunea de dimineață, pentru tonul său alarmant a fostu semnalat pretutin-denea prin telegrafu. Articulul se ocupă de relațiunile dintre Francia și Germania. Dice că pericolul cel mai mare pentru liniștea Europei amenință din occidentu. Ba Orientul chiar cu tôte transformările sale posibile ori probabile atêrnă de asemenea numai de modul cum decurge crisa în occidentu. Decisiunile finale în Orientu stau

în legătură directă cu decisiunile din occidentul Europei, ba atârna chiar de acestea.

Pacea Europei, dice „Pester Lloyd“, nu e condiționată așî ee desfășurarea cestiunei orientale, ci de raportul dintre Germania și Franța. Conducătorii de stat ai Germaniei sciu de mult și au spus-o destul de des în gura mare, că existența imperiului va trebui apărută încă odată în luptă crâncenă. La începutul acestui an dîse prințul Bismarck, că lupta cu Franța e inevitabilă, pôte izbucni în dece zile, în dece săptămâni ori abia în dece ani. Acesta va fi o luptă, față cu care războiul din 1870/71 s'ar pute numi un joc de copii, va ajunge până la vîrsarea celei din urmă picături de sânge a unuia din cei doi luptători. De atunci lucrurile în Franța s'au încordată în cea mai îngrijitoare măsură.

„Pester Lloyd“ își întemeiază cele dîse pe faptul că națiunea franceză, cu pré puține excepțiuni, se însuflă în mod îngrozitor de idea de răzbunare, care se întinde ca o epidemie în întreaga țară răpîndu cu sine și pe cele mai moderate elemente. Președintele Grèvy și guvernul nu mai potî înfrîna spiritele. Eroul național Boulanger e conșcî că în curîndu va fi rechematî sîși îndeplinească misiunea. Boulanger, deși se dă de mare republican, aplanază Orleaniștilorî terenul, carî, precum se dice, i-au restituitî enormele perderi la bursă din propriile lorî casse. Afacerea Schnaebeli a fostî folosită de Boulanger pentru speculațiuni, dîr Orleaniștii i-au rîfuitî perderile la bursă. Boulanger, care la începutî a aspiratî la presidențî, nu mai lucrîză în socotîla sa propriă, ci cu totulî în favoarea altorî factorî, ca prin o acțiune mare în afară sî restabilească în Franța   rași monarhiă.

Situația a f  rte încordată. În Germania dispozițiunea e f  rte serioasă, nefiîndî siguri nici măcar   o   i, c   nu se ivesc   o catastrof  . Rusia ac  sta o   i aș  pt  .

Demonstrațiunile pentru Boulanger.

Evenimentele petrecute la plecarea din Paris a generalului Boulanger la Clermont-Ferrand au avut o mare asem  nare cu o revolt  . Deja la Hotel   de Louvre, unde era generalul   se adunase mult   lume. C  nd   și tr  sura l  i Boulanger, mulțimea încerc   aci s   opr  c   plecarea generalului. D  r tr  sura mergea prea repede și mulțimea nu put   dec  t   s   tot   strige alerg  nd  : „Vive Boulanger!“ C  nd la gar   Boulanger f     arit  , mulțimea impresur   tr  sura; unii ridic  r   pe sus   pe Boulanger și înv  lm  ș  la f   aș   de mare, înc  t   generalului i se f  c   r  u și opt   agenț   trebuir   s  -l   conduc   la un   vagon   de clasa a treia. Aci mulțimea rupse t  te barierele și ușile de sticl   și lu   cu asalt   gara. Imbulz  la deveni pericul  s  ; 9 trenur   ce aveau s   plece s  u s   sos  c  , au trebuit   s   f  i oprite. Trenul   cu care era s   plece Boulanger, era împrejur  t   de lume, înc  t   nu putea s   se misce din loc  . Tot   mai n  v  leau cete-cete, strig  nd   și c  nt  nd  . Unii se urcau pe felinare, alții chiar pe vagonul   în care ș  dea Boulanger. Mulțimea strig  : „Nu vei pleca! Înd  r  t   la Paris  ! La revist  ! Tr  iasc   Boulanger! Jos   cu Gr  vy! Jos   cu ministerul   german   (Rouvier)! Demisiune!“

Un   ofiț  r   se adres  z   c  tr   mulțime d  c  nd  : „C  t  șen  ! Am   venit   s   onor  m   pe generalul   Boulanger, pe int  iul   ministru, care a c  tezat   s   pronunț   tare ideile republicane!“ S   strig  m   dec  : Tr  iasc  

republica! Mulțimea url  : „Tr  iasc   republica!“,   nton  z   marsilieza și apoi c  nt  : „En revenant de la revue“ și „C'est Boulanger qui nous faut“ și Derouled   t  n   o cuv  ntare d  c  nd  : „Dup   ce patrioții au ar  tat  , c   vor   s   onoreze pe generalul  , s   arate totod  t  , c   s  nt     men   de ordine. S'   f  cut   o manifestare cordial  , d  r acum trebue s   se   lesn  c   generalului misiunea și demonstrațiunea s   se termine cu strig  tul  : „Tr  iasc   republica, Franța și Boulanger!“ Apoi se   mp  rți o mon  t   comemorativ  , care pe o parte avea chipul   lui Gambeta, pe cealalt   chipul   lui Chanzy și inscripția: „În amintirea generalului Boulanger!“

C  țiva agenț   polițienesc   și ș  ful   de stație își dedeau t  t   silinț   de a sc  te mulțimea din vagon   și a deschide drumul  . Inșuși Boulanger se ruga   nș  dar   s   f  i l  sat   s   plece, c   îi este r  u. Fruntea îi era pl  n   de marl pic  tur   de sud  re. D  r nimen   nu c  da; unii strigau s  u c  ntau, alții lipiau chipur   pe locomotiv  , alții   r  și desf  cur   de tren   vagonul  , în care ș  dea Boulanger. Șbier  nd   și c  nt  nd  , mulțimea   ncep   s     mping   vagonul     nd  r  t   spre hal   url  nd  : „Nu va pleca! La Paris     nd  r  t  !“ Generalul   trebui s   se dea jos  .

Se   ntrebuinț  r   tot   felul   de violenții spre a d  p  rta lumea. Deputatul   Andrieux spuse, c   la Charenton s'   adun  t   mult     știre, care va sosi deod  t  ; apoi puser   s   ș  ure locomotiva și s   se vest  c   sosirea trenului acceler  t  . Poliția vrea cel   puț  n   s   gol  c   linia; mulț     men   vreau s   se tr  nt  c   pe șine spre a opri plecarea lui Boulanger. În acest   timp   generalul  , c  țiva deputați și ofiț  r   renșesc   a se urca pe locomotiva No. 132. D  r și ac  sta f     nd  t   ocupat   de   men  ,   nș   c  nd mașina se puse în mișcare toți s  r  r   jos  . În fine mașina put   pleca spre Charenton; trenul   de c  l  tori a plecat   mai t  rziu. Era un   ce   ntr'adev  r fantast  c   a ved   acea mulțime fanatisat   ridic  nd   în sus   st  guri, șbier  nd  , c  nt  nd  , strig  nd  : Tr  iasc   Boulanger! ameninț  nd   pe președintele Republicei și guvernul, pe c  nd mulț   se urcau pe coperiș  le vagonelor  , de unde au trebuit   s   f  i dați jos   unul   c  te unul  .

Generalul   sosind   în Clermont-Ferrand f   primit   în modul   cel   mai simpatic  :   a fost   o adev  rat   intrare triumfal  . Multe case erau   mpodobite. În oraș   veniser   mulț   vizitatori. Generalul   primi consiliul   municipal   și autorit  țile. Primarul   i-a rostit   un   discurs   f  rte frumos  , numind   pe Boulanger patriotul   care s'   dedic  t   reorganiz  rii armatei, și care e devot  t   instituțiunilor lib  rale. Boulanger r  spunse c   s'   dedic  t   armatei și m  ririi ț  rii. „Nici o putere din lume, d  se el  , nu va put   rupe leg  tura ce-l   l  g   cu poporațiunea din Clermont“. În timpul   primirii mulțimea adun  t   înaintea hotelului strig  : „Tr  iasc   Boulanger!“

„Figaro“, vorbind   despre demonstrațiunea dela gara Lyon, dice c   Boulanger se putea pune în fruntea acelor mii de   men  , s     gon  c   pe Gr  vy și s   se pun   s   dorm   în Elys  e, poliția nu l'  r fi   mped  cat  . Acest  i un   jocu periculos  ; se   ncepe o manifestațiune în glum   și sf  rșitul   e:   mpușc  turi de tunur   și de pusc  . „Republique Francaise“ dice c   generalul   a fost   condus   ca un   Cesare. „Autorit  “ scrie, c   s'   strig  t  : „Pune-te în fruntea n  str   generale și noi merg  m   c  tr   Elys  e!“ „Intransigeant“, „Lanterne“ și alte   iare intransigente aprob   demonstrațiunea.

Republicanii se tem   cumplit   de popularitatea ce o are generalul  , care ar put   f  r   vest   s   dea o lovitur   de stat  . Diarele republicane cele mai multe își exprim   ac  st   temere și cer   a se lua m  sur   pentru siguranța republicei.

Foile germane,   ngijate și ele de popularitatea lui Boulanger,   n   un   limbagiu din ce în ce mai violent   contra Franciei.

SCRIRILE   ILEI.

Cu ocaziunea unei inspecțiun   f  c  te deun  șile gimnasiului din Blașu de c  tr   inspectorul   ungureș  , precum ni se relatase, acesta și a exprimat   mulț  mirea sa pentru progresul   f  cut   de studenții clasei VIII în limba ungureș  , din parte-ne am   pus     ntrebarea, c     re din limba rom  n   e sporul   barem   tot   aș   de mare ca cel   din limba ungureș  ?   t   acum ce ni se scrie din Blașu, cu data de 11 Iulie, de c  tr   același informator  : „Cunosc  nd   acum rezultatul   obținut   la esamenul   de maturitate, m   simt   moralmente   ndemn  t   a r  spunde și la   ntrebarea ac  sta. R  spunsurile ce s'   dat   din limba rom  n   — cu durere ad  nc   în suflet   caut   s   m  rturisesc   — au fost   de totului tot   rele, înc  t  ,   eu, nu sciu dec   s'   mai aud  t   c  ndva aici din studiul limbei materne r  spunsur   at  t   de slabe, aș   c   prelung   consider  r   numai au putut   mai mulț  , afar   de unul  , s   scape f  r   a fi picați. De ce   re ac  st   p  rtinire acolo unde n'  re loc  ? Merit     re cineva s   absoolveze f  r   a av   și ceva cunoscinț   de literatura limbei sale? Acestea a trebuit   s   vi le   mp  rt  șesc  , pentru ca conșciența s   nu m   mustre. Amicul  . — Conduc  torii sc  lei din Blașu g  ndesc  -se serios   la rezultatele acestui progres   în regres   al   studiului limbei rom  ne.

—x—

„Patrioții“ se om  r   și dup   aleger  , dec   la aleger   n'  u avut   ocaziune și timp  . Un   gentry din Oradea mare, fostul   vice-notar   George Komlossy, f     mpușcat   în duel   de proprietarul   Bela Mandel. F  r   s   se cun  c  , se certaser   la aleger  . Komlossy, cerceț  nd   dup   numele contrarului s  u și afl  ndu-l  , îl provoc   la duel   cu pistolul  , în care f     mpușcat  . Procurorul   instruesce cazul  .

—x—

Ministrul   Trefort  , la propunerea colegiului profesorilor   r  posatei acad  mii de drept   din Sibiu, a   ncuvinț  t   ca acei juriști, car   s  nt   în restanț   cu un   esamen  , s  -l   depun   p  n   la finele lui Septemvre.

—x—

Contele Maximilian Vasquez-Pinos, n  scut   în Graz, de 35 ani desp  rțit   de soție, actualmente în Budapeșta; apoi Contelele Ludovic Vasquez n  scut   în Treiscaune din comit. Zolyom, de 28 ani, nensurat  , și contele Aladar Vasquet, ambii acești din urm   cetățen   ungari și proprietari, s  nt   urm  riți toți pentru crima de   nș  l  tor   prin contractarea   nș  l  t  re de datorii. — Interesant   treime cont  sc  !

—x—

Opidul   Babaszek din comitatul   Sohl a ars   la 10 Iulie n. S'  u nimicit   121 case cu edificiile laterale. O femeie a perit   în flac  r  , mai mulț   copii au disp  r  t  .

—x—

Principele Frederic   de Hohenzollern, fratele Regelui Carol  , dup   o ședere de c  teva s  pt  m  ni în România, s'   reintors   în Germania.

—x—

Petrecere de var   se va arangia la 24 Iulie st. n. a. c. în sala sc  lei normale din Monor   din partea junimei studi  se din jur  . Venitul   cur  t   e destinat   pentru fondul     nființ  nd   sc  le de f  t  țe din Monor. Prețul     ntr  rei: de persoan   70 cr., în famili   de persoan  

FOILETONU.

(3)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de Ioan   S. Spartali.

I.

Cununia cu Marea.

Cortegiul   pornise; trec   de Lido   naint  nd   meren. Flotila ajunsese la   mbuc  tura dela Brenta și se   r  eau departe colibele pescarilor  , c  nd dogele ridic  nd   m  na, d  te semnalul   de oprire.

  nd  t   ce r  sun   fluierul   comandantului, cele dou   r  ndur   de lop  tar   sc  ser   din ap   l  peșile lor   poleite. Bucentaurul   își mai urm   drumul   c  te-va minute, pe urm   r  mase nemișcat  .

Atunci regele se sui pe un   tron   acoperit   cu un   uranisc   care îi era rezerv  t   în partea cea mai   nalt   a capului dinapoi al   cor  biei, și d'acolo rosti un discurs   lung  , negreșit   despre gloria Veneției.

Deși era ap  rpe de 70 de ani, Francesco Foscari vorbea cu o voce limpede, tare, puternic  ;   nș   la poporul   acesta iute, sgomotos  , gilcevitor  , t  cerea nu putea fi mult   vreme menținut  . Aș   c   vorbele dogelui nu putur   fi audite dec  t   de nobilii pasager   ai Bucentaurului, car   ascultau s  u p  reau c'ascult   într   t  cere respectu  s  . Ș'apoi pretutinden     mprejur   era o g  l  gie vesel  , unde nu se putea nimen     nț  lege, de vreme ce fi  care se n  lț   pe gondole   nterpel  nd   cu o vioiciune cur  t   italian   pe vecinii din ț  t   ori d'al  tur   și vecinii ac  știa   mped  c  ndu-l  , nu d'   aud  , lucru de care ni-

men   nu se tulbura, ci d'   ved  , ceea ce era   nsemnat   lucru.

Adev  rul   este c   singurul   lucru de care se   ngrijau cele c  teva mii de persoane c  coțate pitoresc   pe t  te acele luntre, era d'   ved   pe dogele cun  n  ndu-se cu Adriatica, ad  c   arunc  nd   inelul   s  u de aur   în mare.

Imaginația superstițio  s   a Venețianilor   punea nu scim   ce preț   misterios   pe simbolul   reprezent  t   prin ceremonia ac  sta ciudat  . Ei tr  geau semne din cele mai mic     mprejur  r   ce se produceau.

Cel   mai mic   incident   era cu evlavie h  gat   în s  m   și coment  t   mai t  rziu de gondolierii   ntinși la s  re pe lespeșile cheului, ori de pescarii car   își aruncau mreșile dincolo de lagune.

Totul   avea un     nțeles   și servea ca semn  . Dec   inelul     șea greu din degetul   dogelui, era semn   sigur   de   ncurc  tur   grele de administrația intern   a Republicei; dec   se n  v  rtea în aer   în c  derea lui, f  metea   merinț   pe poporul   s  rac  ; dec   c  d  nd   în Mare s  rca apa   mprejur  ,   nsemna r  șboiu cu Sarrasinii;   r dec   intra în Mare f  r   a'i birii suprafața, Veneția putea s   s'  ștepte la un   an   de prosperitate și de belșug   nesp  ș  .

Se vede d  r c   prevestirile rele erau mult   mai multe la num  r dec  t   cele bune, ceea ce nu   mpedea pe Veneția din seculul   al   XV-lea c   s   f  i puterea cea mai bogat   și mai temut   din Europa.

Francesco Foscari, dup   ce și ispr  vi discursul  , f  c   doi pași   nainte ca s   f  i ap  rpe de cunun   și se preg  t   s'arunce inelul   în mare.

Dogele era atunci un   b  tr  n   ca de 70 de ani; m  nile n  i mai erau agere, mai cu s  m   c   odat   fusese isbit   în um  rul   st  ng   d'o sbucnitur   de obuz  . T  t   partea aceea era ap  rpe paralizat  , aș   c   inelul   duc  l   pe care-l   purta în degetul   cel   mic   al   m  nei drepte luneca ușor  , fr  s   de degetele m  nei st  ngi. Dogele scia ce superstiție are poporul  ,   ncepea s   și piard   r  bdarea,   ncepea s   se roș  c  .

— D  r ce nenorocir   grozave ameninț   Veneția? p  rea a dice obrazele asistentilor  .

În sf  rșit   Francesco Foscari isbutise s   smulg   inelul   și ridic  ndu-l   în aer   d  se cu glas   tare:

— Venețian  , voi murmur  ți, fiindc   virst   a   ngheț  t   m  na unui b  tr  n  . Cu t  te acestea mulț   dintre voi sciu, c   mai bine de patrușeci de ani pe r  nd   tot   m  na ac  sta a m  nuit   sabia penru ap  rarea statului. Vorb  c   vechii mei tovar  și de arme, car   s  nt   aci, și spue, dec  u uit  t   pe b  tr  nul   lor   general  .

— Nu! nu! r  spunser   voci numeroș  .

— Aveți d  r   credere în dogele vostru și credinț   în Provedinta, care n'     nc  tat   niciodat   d'   vechia a-supra binelui statului! d  se Francesco Foscari.

— Da! da! r  spunser   aceleași voci.

Dogele urm  :

— În numele vostru al   tuturor  , în numele nobleței, care m     ncușgiur  , în numele poporului, care m'  aude, în numele Veneției pe care o reprezint  , în numele sf. Marcu patronul   ei, eu, Francesco Foscari, doge al   Veneției, pentru a op  șpredecea   r   ofer   inelul   meu duc  l   M  rei ac  știa, ca semn   de cunun  .

Isbuc   o aclamație lung  . T  te capețele se des-

50 cr. Inceputul la 5 ore p. m. P. St. fam'lii sunt rugate a se îngriji pentru viptuale deoarece aici nu se pot căpăta. *Monoră*, 10 Iulie 1887. Pentru comitetul: Vasile Duma președinte. Ioan Popă secretar. NB. Ofertele marinimose se primesc cu mulțămintă și se vor chita pe cale diaristică.

Bibliografic. Prin rescriptul ministrului de culte și instrucțiune de sub 'nr. 25,88') s'a aprobat „*Geografia Ungariei și elemente din geografia generală* — editura a VI de Dr. Nicolau Popă, ca manual pentru școlile noastre populare.

A eșit de sub tipar volumul II din importanta lucrare: *Luptele Românilor în rebelul pin 1877—78*, de d. T. C. Văcărescu, fost ministru plenipotențiar și mareșal al Curței, colonel în reserva armatei române. Acest volum, care tratează de *Luptele în Bulgaria*, cuprinde peste 430 pagini; format mare și e frumos tipărit pe hârtie velină. Prețul 5 lei. Acestă însemnată operă o recomandăm atenției tuturor. Se știe că ea a fost premiată de *Academia română*.

De sub codrul Sălagiului, 5 Iulie 1887.

Imi iau voia a vă raporta pe scurt și despre decursul alegerii dietale din Cehul Silvaniei. Alegerea s'a întâmplat cum se în 21 Iunie. Candidat a fost guvernamentalul Nemenyi Ambrus (Neumann Abraham), contra-candidat n'a fost.

Oi călbejite, precum pe alte locuri, așa și la noi au fost, dintre cari pe celea cari au fost de marte călbejite nu pot să le tacă: Dintre preoți a fost *Gregoriu Popă* din Galatig și *Ioan Mercia* din Benefalșu.

Ținându-se de câtră „patrioții” perciunați o adunare în Cetu, încă înainte de alegere cu două săptămâni, unde s'au vorbit câte seci și uscate, firesce tot în limba privilegată, s'a suită pe urmă pe tribună popa Grigore și a început a răni voință a întorci pre-românește lingșurile „patriotice” câtră popor, der se făcu numai de ris și se blamă numai căci Români nici n'au prea fost de față.

Eră popa Mercia, cu ocaziunea înfățișării numitului candidat, la eșit într-o întâmpinare departe de 3 ore ședându în fundul carului singur dintre Români:

Dintre învățători a fost la alegere *Vasilu Sasu* învățător pe Someș comuna anume nu i-o știu, și *Vasilu Costinaș* din Ciuta, eșit din urmă până acum 3—4 ani a fost tot servitor, eră acum „luminător” de popor. Am înțeles că și alți câțiva dintre preoți au fost de față dar ferindu-se și ascundându-se nu i-am văzut. Să pte că le-a fost mai rușine pentru că sunt mai mari la barbă. Dintre popor alegătorii români au participat de acolo de unde conducătorii au lucrat pe o mână cu puternicul Nemenyi, însă au fost și comune de unde nu s'a prezentat nimenea. Onore bravorilor conducători *Stefan Popă* preot și *Andrei Simonca* posesor din Babta!

A urmat în fine banchetul unde și-a umplut *Gregoriu Popă* burta, încât nu-l cuprindea cureaua.

De altminteră pot dice că Români n'au luat mulți parte la alegere, numai aceia, cari au fost plătiți, der cei ce au fost de față la adunarea națională în Băsești și au auzit vorbirea plină de foc a demnului naționalist și luptător *Georgiu Popă*, nu s'au lăsat înșelați.

Codreanul.

Noul prinț al Bulgariei.

Prințul Ferdinand de Koburg s'a născut la 26 Februarie 1861, deci e azi în vârstă de 27 ani. El

s'a în raporturi de rudenă cu toate familiile domnitoare mai importante europene; un frate al său, Filip de Koburg, e cumnatul prințesei imperiale austriace Stefania. Prințul Ferdinand e nepotul ducelui Ernest de Koburg, nepot al reginei Angliei și văr al regelui de Portugalia; prin acesta e înrudit și cu casa domnitoare italiană. Mama sa, princesa Maria Clementina, este fika regelui Ludovic Filip. Răposatul său părinte, prințul August de Koburg, al cărui frate a venit pe tronul portugez prin căsătorie, a fost maior-general în oștirea austriacă. Bunicul său, Ferdinand, a fost frate mai mare al prințului Leopold, primul rege al Belgiei, er fratele cel mai mare a fost ducele domnitor Ernest I, al cărui prim fiu e acum ducele domnitor Ernest II, și al doilea fiu al său a fost prințul regent englez Albert.

Prințul Ferdinand, ca și părintele său, e de confesiune catolică. El e o figură bărbătească frumoasă, cu un cap interesant, un nas achiliu, o frunte înaltă, adumbrată de păr des și negru, și cu buze subțiri ca toți Koburgii. Dela etatea de 7 ani el a primit în Viena educația cea mai îngrijită și fiind dintr-o familie augustă totdeauna s'a avut în vedere eventualitatea, că într-o zi pte fi chemat la tron.

El a studiat cu mare zel; esamenale depuse la Theresianum din Viena au fost strălucite. Prințul cunoște bine limbile germană, franceză, engleză, italiană. Deja în timpul studiilor, în vacanțe, a întreprins călătorii prin Germania, Franța, Anglia și Italia. Afară d'asta prințul a primit și o instrucție temeinică militară. Terminându-și studiile, prințul s'a consacrat serviciului militar. El intră în regimentul de husari ducele de Württemberg Nr. 11, în care împăratul îl numi sub-locotenent. După un an ceru să fiă transferat la Linz într-un batalion de vânători, spre a-și apropia practica și serviciu de infanterie. Aci a împlinit orice serviciu fără deosebire, ca toți ofițerii. Azi e locotenent la husari. De concedie se folosi spre a călători mai pe la toate curțile europene, între care și la Petersburg, unde a asistat la căsătoria marelui duce Serge la 1884 și a fost primit cu mare favor de Țarul Alexandru III și decorat cu marea cruce a ordinului Stanislau. La înmormântarea regelui Alfonso al Spaniei a reprezentat oficial în Madrid pe unchiul său, ducele domnitor Ernest de Koburg. De mai multe ori a fost la Curtea din Lisabona.

El iubesc mult vânătoarea de paseri și cântarea păsărilor; pasiunea sa e studiul ornitologiei. Resultatul activității sale pe acest teren este una din cele mai frumoase colecții ornitologice din Viena. Ea se afla în palatul Koburg și conține cele mai mari și mai prețioase exemplare de paseri. Prințul Ferdinand îngrijește foarte mult de acești favoriți ai săi. Prințul imperial Rudolf, care de asemenea e un mare ornitolog, a vizitat de mai multe ori colecția prințului Ferdinand.

Raport polițienesc.

Azi-noapte la 2 ore a izbucnit foc la fabrica de postavuri a lui Scherg din Blumena într-un șopron umplut cu scânduri. Focul a fost în scurt timp localizat și stins. Causa, care a pricinuit incendiul, nu e cunoscută.

Mulțămintă publică. — Domnilor Vincențiu Klenhart, Leonida Leonetti, Carol Hajos și N. Schönstein, ingineri pentru construirea liniei ferate vecinale M. Ludoșiu - Bistrița, cari binevoiră a ne onora cu prezența

rea ci cu un monstru, care negreșit avea să înghiță Venetia.

Omenii din popor încremeniseră și chiar nobilii călători ai Bucentaurului păreau tulburați și câțiva dintre ei bombăneau:

— Decă dogele a îmbetrănit prea mult și nu mai pte să își împlinescă înalta lui funcțiune, să și depue mandatul! diceau cei mai tineri.

Betrânii tăceau ori potoleau focul tinerilor, care se traducea astfel în vorbe nesocotite, însă toți păreau mahnii ori nemulțumiți de nedibăcia lui Francesco Foscari.

Deodată se văzu un fel de uriaș apropiinduși luntrea de Bucentaur. Cum ajunse lângă el se sculă, s'acătă de o lopată a Bucentaurului și cu ajutorul mânilor și picioarelor încep să se sue pe corabie.

— Hei! este Ricardo, gondolierul Ricardo! dise o voce.

— Voiosul Ricardo! Bună ziua, Ricardo! dise un altul.

— Da, eu sunt. Bună ziua copii! dise colosul aședându-se fără rușine pe spinarea himerei.

— Și ce cauți acolo, Ricardo? dise același glas.

— O să vedeți!

Dialogul acesta îndrăzneț între doi omeni din popor în fața dogelui și a întregului senat al Venetiei încruntase sprincenile multor nobili de pe bordul Bucentaurului. Fuse și mai rău când se văzu ce urmă. Gondolierul, pe care am auzit că-l strigau Ricardo, luă inelul ducal de pe spatele himerei și-l asviri în Mare, unde căzu fără să sară împrejură nici o picătură de apă.

(Va urma).

la esamenul ținut în 26 Iunie cu princi din șola noastră gr. cat. de aici, pentru suma de 5 fl. v. a. dăruită princiilor de șolă, asemenea și domnului Vasile Moga, pretore suprem, care încă a dăruit suma de 2 fl. v. a. tot spre acest scop, — în numele elevilor mei le aduc prin acesta cea mai profundă mulțămintă.

Mureș-Ludoș, în 30 Iunie 1887.

Teodor F. Negrușin
inv. grec. cat.

Mulțămintă publică. Dmna Elena Filitis, născută Radovici, a binevoit a pune la dispozițiunea Reuniunii femeilor române din locu cartirul aflător în casa părintescă și constător din 4 odăi, pentru ca aci să se instaleze grătit internatul Reuniunii.

Comitetul Reuniunii își esprină și pe această cale mulțăminta sa pentru acest act generos.

Brașov, în 27 Iunie 1887.

Agnes Dușoiu m. p. *Dr. Nicolau Popă* m. p.
președiată. actuar.

Aviz, esmis din partea intendantii corpului al 12 de armată din Sibiu. Pentru asigurarea furnisării de fân, paie de așternut, paie pentru saltele și lemne de foc la trupele armatei ces. reg. pe timpul dela 1 Septembrie 1887 până la 31 August 1888; apoi pentru două stațiuni ovăsi pe timpul dela 1 Septembrie 1887 până la 31 Decembrie 1888, se va ține pertractarea ofertelor scrise în chipul următor:

În localul ofic. intendantii corpului de armată 12 pentru Mediaș și Călnădi la 20 Iulie 1887.

În 21 Iulie 1887 la magazinul militar ces. reg. de aprovizionare din Alba-Iulia pentru Alba-Iulia, Sebeșul-Săsești, Orăștia, Abrud și Zlatna.

În 22 Iulie 1887 la magazinul militar ces. reg. de aprovizionare din Brașov pentru Codlea, Ghimbav și Hălchiu și în 25 Iulie 1887 pentru Săpetru, Feldiara, Căstian, Rănov și Odorheiu. Condițiunile de arondare, precum și cuantitatea articulelor de furnisat se pot afla la institutele militare ces. reg. de aprovizionare din Sibiu, Alba-Iulia, Brașov și Clușiu, institutele din urmă posedă și libele, cari se estradau pentru 4 cr.

Aviz esmis din partea comisiunei comune de asigurare: Pentru asigurarea furnisării de fân, paie de așternut și altele și lemne de foc pentru trupele ces. reg. și de honveți pe periodul dela 1 Septembrie 1887 până la finea lui August 1888 se vor ține următoarele pertractări:

În 14 Iulie 1887, în localul ofic. de intendantă a corp. 12 de armată din Sibiu, pentru stațiunile: Sibiu, Făgăraș, Tergul-Mureșului și Bistrița.

În 15 Iulie 1887 la magazinul militar ces. reg. de aprovizionare din Alba-Iulia, pentru Alba-Iulia, Clușiu și Elisabetopole, (Ibașfalșu).

În 18 Iulie 1887 la magazinul militar ces. reg. din Brașov, pentru stațiunea Brașov.

Cantitatea și soiul articulelor de furnisat se pot afla dela oficiile politice, dela camerele comerciale și industriale precum și dela comandele militare. Condițiunile de ex-arondare se pot afla la institutele de aprovizionare din Sibiu, Clușiu, Brașov și Alba-Iulia; er pentru honvețime la comandele semi-brigadelor, respective batalionelor de honveți. Bilete anume se pot procura cu 4 cr.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.”)

PARIS, 15 Iulie. — Serbarea națională a decurs, abstrăgându de singuratic manifestăți, în mod liniștit și demn. Când Grevy și miniștri sosiră la revistă, un grup de intransigenți strigă: „Trăiescă Boulanger!” Demisionați! Voindu-se fiure, publicul îi împedă dela acesta prin strigătele precumpnitore de „Trăiască Grevy! Trăiască republica!” La eșirea dela Bois de Boulogne o bandă de vr'o 300 indiviți voi să oprască în locu carele și pe cei ce se aflau în ele să-i constrângă a striga: „Trăiască Boulanger!” Ordinea însă a fost în curență restabilită. S'au făcut 12 arestări.

DIVERSE.

Logodnă. — D-șora *Mariti Vancea* și d-lă *Aurel Popă* fidanțați. *Blașu*, 9 Iulie 1887. — Sincerile noastre felicitări tinerilor logodiți!

Nihilistii. — Din Moscova se scriu următoarele: Nihilistii, după ce au trimis mai multe scrisori amenințătoare l'a mai mulți comercianți bogați, au dat foc la patru case; focul a luat proporțiuni mari. O mare emoțiune domnesce în oraș.

Monstru. — Femea Maria, soția lui Nicolae Procaș, din comuna Juguru, județul Muscel, în ziua de 14 curent a născut o fată fără buza și falca de sus a gurei și fără nas, avându numai o mică deschitură în partea stângă din față, noua născută este în viață.

 Numere singuratic din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumpăra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

coperiseră. Pescarii și gondolierii după gondolele lor își mișcau în aer bonetele lor de lână. Francesco Foscari făcu semn cu mâna că mai avea să spue ceva. Se făcu tăcere numai decăt.

— În numele capilor Republicei mă însoz cu Marea, adică, pricepeți bine simbolul, cu Venetia, azi formează din nou cu valurile acestea, cari duc corăbiile voștre la marginile lumii, o alianță așa de strânsă, încât puterea Serenisimei Republici se va întinde într-o zi peste tot pământul pe unde-l atinge marea. Atunci vremurile prorocite vor veni și Regina Adriaticei va fi Regina Universului.

Aclamările începă cu o intensitate, astfel încât sēmăna a delir. Patriotismul venetian vorbise prin gura dogelui; mândria națională era mulțumită și în totă mulțimea acesta pestriată nu era pescar sdrențos în gondola lui, care se nu se credea cel puțin stăpân al universului.

Dogele așteptă cu entuziasmul să se mai potolască, pe urmă arată poporului inelul ducal, semn al puterii sale, și-l lăsa să scape din degete.

Însă inelul, în loc să piară în valurile albastre ale Adriaticei, dimpotrivă căzu pe unul din numeroasele ornamente, cari decorau flancurile d'aurite ale Bucentaurului și d'acolo se rostogoli pe o himeră al cărui trunchiu monstruos eșea din păretele corăbiei.

Incidentul acesta căsună o emoțiune de nedescris. Nicodată nu se mai întâmplase așa ceva. Fiecare se uita unul la altul fără să cuteze să spue ce gândește. Prevenirea era de sigur din cele mai nenorocite din câte fusese până acum. Dogele nu se cununa cu Ma-

Cursul pieței Brașov

din 13 Iuliu st. n. 1887.

Bancnote românești	Cump.	8.62	Vend.	8.64
Argint românesc	„	8.55	„	8.60
Napoleon-d'ori	„	9 97	„	10.02
Lire turcești	„	11.30	„	11.34
Imperiali	„	10.30	„	10.34
Galbeni	„	5 89	„	5.93
Scrisurile fonc. » Albina » 6%	„	100.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusești	„	113.—	„	114.—
Discontul	„	7—10%	pe an.	

Nr. 2636—1887.

referitoare la mai josul amintitele măsuri de dare.

1. Consecutele măsurării dărei de venit de clasa I. și a II-a, cuprindându darea servitorilor supuși dărei, darea meseriașilor fără calfe, darea diurniștilor etc., mai departe darea posesorilor de case și de pământ cu a doua clasă.

2. Conspetele măsurării de dare a dărei de venit de a IV-a clasă, cuprindându acei indiviđi, cari sunt în ocupaţiune cu unŭ salariŭ anualŭ sŕu cu o simbrîă, sŕu aceia cari capŕtă vr'o pensiune.

3. Conspetele măsurării de dare după aruncu dărei de ve-
nită după dărea de casă si pământu.

4. Conspectele, cuprinzându darea după cametele de capitală și rente.

În contra amintitorilor măsurări de dare pôte ca sê-sî aștêrnă fîă-care recursu la inclitulu comitetu administrativu și anume:

1. Acei supuși dărei, a căroră dare din amintitele categorii a fost deja măsurată în anul trecut. În acestu casu se pôte ascerne

recursu în decursu de 15 zile i. e. până inclusive 23 Iulie a. c.

2. Acei dăjdieri, cari pentru prima oră suntu supuși dărei diu amintitele categorii pro 1887, și anume acestu recursu are se se astărnă în decursu de 15 zile, începându cu ziua inducerei datoriei lor de dăru în côlele lor pentru solvirea dărei.

Recursele au să se așternă la primarul orășenesc respective la magistratu.

Resursele asternute după terminulă amintit se respingă.

In fine se provacă toți dăjdieri ca, spre scopul amintirii dăre lor în côlele de dare, sê se prezenteze imediatu la subscrisul ôfi ciolatu.

Brasovŭ, 13 Iulie 1887.

Oficiolatulă orăşenescă de dare.

Avisu d-lorū abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numarii de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Domnii ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa
lămurită și să arate și postultimă.

Dacă se ivesc iregularități la primirea diarului onor. abonați sunt rugați a ne încunosciița imediatu prin carte postale, ca în câtu depinde dela noi, sê se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Mersul trenurilor

Valabilă dela 1 Iunie st. n. 1886.

pe linia **Predeală-Budapesta** și pe linia **Teluș-Arad-Budapesta** a calei ferate orientale de stat reg. ung.

</

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grase.

Tipografia **ALEXI** Braşov.

Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernesci

Arabic: